

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.25.6.2023

Joanna Połec-Trusiuk
Dyrektor
Szkoły Podstawowej nr 63 z Oddziałami
Integracyjnymi im. Związku Zawodowego
Marynarzy i Portowców
70-543 Szczecin
ul. Grodzka 23

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/082 – Organizacja i funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego w województwie lubuskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa nr 63 z Oddziałami Integracyjnymi im. Związku Zawodowego Marynarzy i Portowców, 70-543 Szczecin, ul. Grodzka 23 ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Joanna Poleć-Trusiuk, Dyrektor Szkoły ² , od 1 września 2015 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Organizacja nadzoru pedagogicznego. 2. Funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego.
Okres objęty kontrolą	Od 1 września 2021 r. do 31 sierpnia 2023 r. Dla realizacji celów kontroli mogą być wykorzystane dowody sporządzone w latach wcześniejszych, związane z przedmiotem kontroli, a także dane statystyczne.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontrolerzy	1. Robert Lewandowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/132/2023 z 28 sierpnia 2023 r. 2. Sylwia Książopolska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/131/2023 z 28 sierpnia 2023 r. 3. Lidia Modrzejewska-Markiewicz, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/146/2023 z 27 września 2023 r. 4. Małgorzata Paciejewska-Sokołowska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/157/2023 z 6 października 2023 r. 5. Jarosław Staniszewski, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LSZ/164/2023 z 17 października 2023 r. (akta kontroli str. 1, 2-5, 12, 31, 108)

¹ Dalej: Szkoła.

² Dalej: Dyrektor.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W Szkole podejmowano działania organizacyjne w celu zapewnienia warunków do wykonywania zadań nadzoru pedagogicznego oraz funkcjonowania nadzoru pedagogicznego. W latach objętych kontrolą zapewniono w Szkole odpowiednio przygotowaną i wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną oraz ciągłość zatrudnienia nauczycieli. Szkoła dokonywała rozpoznania możliwości psychofizycznych i potrzeb rozwojowych uczniów. Podejmowane były również działania w celu tworzenia optymalnych warunków kształcenia. Zapewniono dostosowanie wymagań edukacyjnych dla uczniów, którzy mieli takie zalecenia w orzeczeniach lub opiniach poradni psychologiczno-pedagogicznych⁵ oraz wspierano uczniów, u których stwierdzono trudności, m.in. poprzez: udział w zajęciach rewalidacyjnych, objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną, a także zapewnienie pomocy nauczycieli i pedagogów współorganizujących proces kształcenia, czy specjalistycznego sprzętu dostosowanego do potrzeb wynikających z niepełnosprawności. W kształceniu specjalnym stosowano rozwiązania, umożliwiające wystawianie ocen za prezentowany poziom zaangażowania i samomotywacji ucznia oraz opanowanie materiału edukacyjnego, adekwatne do poziomu funkcjonowania ucznia, a w trakcie egzaminu ósmoklasisty korzystano ze specjalnych arkuszy egzaminacyjnych. Wyjątek stanowił jeden uczeń, w przypadku którego nie zrealizowano zajęć rozwijających zainteresowania zalecanych w orzeczeniu PPP. Ponadto w przypadku dwóch uczniów, zamiast rewalidacji indywidualnej zaleconej w wydanych orzeczeniach PPP oraz Indywidualnych Programach Edukacyjno-Terapeutycznych⁶, realizowano rewalidację grupową. Spowodowane to było brakiem przekazania przez organ prowadzący środków finansowych na realizację odpowiedniej liczby godzin ww. zajęć.

Sposób realizacji działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej w kontekście sprawowanego nadzoru pedagogicznego został określony w Statucie Szkoły i dodatkowo w innych regulacjach wewnętrznych. Prawidłowo opracowane plany nadzoru pedagogicznego były terminowo przedstawiane radzie pedagogicznej przez Dyrektora. Stwierdzona nieprawidłowość polegająca na braku zmian w planie nadzoru pedagogicznego, pomimo dodania dwóch nowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa.

Dyrektor przeprowadzała analizy wyników egzaminów ósmoklasisty, a wdrożone działania w 2023 r. wpłynęły na nieznaczną poprawę uzyskiwanych efektów kształcenia, w tym osiągniętych przez Szkołę średnich wyników z egzaminu ósmoklasisty.

W latach objętych kontrolą Dyrektor sprawowała nadzór pedagogiczny zgodnie z założeniami planów nadzoru i sporządzała sprawozdania z jego prowadzenia. W Szkole podejmowano działania doraźne dotyczące jakości kształcenia i efektów nauczania, w tym osiągniętych wyników egzaminów ósmoklasisty. Kontrole (planowe i doraźne) oraz obserwacje realizowane przez Dyrektora (podejmowane w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego) były oparte na kompletnej dokumentacji źródłowej, a działania wspomagające – odpowiadały stwierdzonym przez Dyrektora potrzebom. Wyniki i wnioski Dyrektora ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego, terminowo przedstawione radzie pedagogicznej, sformułowano w oparciu o rzetelnie ustalone wyniki działań realizowanych w ramach nadzoru pedagogicznego.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej PPP.

⁶ Dalej: IPET.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Organizacja nadzoru pedagogicznego.

1. W Szkole w roku szkolnym 2020/2021 zatrudnionych było 74 nauczycieli, w 2021/2022 – 78 nauczycieli i w 2022/2023 – 82 nauczycieli. Szkoła zatrudniała po jednym psychologu, pedagogu i logopedzie w każdym roku szkolnym oraz trzech pedagogów specjalnych w roku szkolnym 2022/2023. Zajęcia z języka polskiego prowadziło po trzech nauczycieli w latach szkolnych 2020/2021-2021/2022 i czterech w 2022/2023, z matematyki trzech w 2020/2021 i po czterech w 2021/2022-2022/2023, z języków obcych nowożytnych (angielski i niemiecki) – po trzech z każdego języka w każdym roku szkolnym. W badanych latach szkolnych wystąpiły przypadki, w których spośród zatrudnionej kadry pedagogicznej w ramach obowiązującego wymiaru godzin (etatu) jedna osoba prowadziła więcej niż jedno zajęcia⁷.

(akta kontroli str. 28-30)

Szczegółowym badaniem kontrolnym objęto próbę dobraną w roku szkolnym 2021/2022 czterech losowo wybranych nauczycieli przedmiotów obowiązkowych w klasach VI-VIII (język polski, matematyka, język obcy nowożytny) oraz jednego wychowawcy oddziału (klasy VIII), którego uczniowie w 2022 r. zdawali egzamin ósmoklasisty. Powierzenie zajęć nauczycielom było prawidłowe ze względu na posiadane przez ww. kadre pedagogiczną kwalifikacje, tj. zgodnie z postanowieniami art. 9 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela⁸ oraz § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli⁹.

(akta kontroli str. 14-16)

2. Łączna liczba uczniów wyniosła 437 w roku szkolnym 2020/2021, 504 w 2021/2022 i 508 w 2022/2023 (stan na 30 września poszczególnych lat szkolnych), w tym odpowiednio w klasach VI – 61, 40 i 40, VII – 58, 68 i 39 oraz VIII – 39, 60 i 68. W ww. latach szkolnych liczba uczniów w klasach VI posiadających orzeczenia PPP wyniosła 11, 13, dziewięć; posiadających opinie PPP – 15, dziewięć, sześć; posiadających dostosowanie wymagań edukacyjnych – 26, 21, 19 (dostosowania dotyczyły ww. uczniów posiadających orzeczenia i opinie). Analogicznie liczba uczniów w klasach VII posiadających orzeczenia PPP wyniosła 15, 12, 12; posiadających opinie PPP – siedem, 16, 13; posiadających dostosowanie wymagań edukacyjnych – 22, 27, 32 (dostosowania dotyczyły ww. uczniów posiadających orzeczenia i opinie). Natomiast liczba uczniów w klasach VIII posiadających orzeczenia PPP wyniosła 12, 16, 11; posiadających opinie PPP – pięć, osiem, 15; posiadających dostosowanie wymagań edukacyjnych – 18, 24, 26 (dostosowania dotyczyły ww. uczniów posiadających orzeczenia i opinie). Nie wystąpili uczniowie ze zindywidualizowaną ścieżką kształcenia.

(akta kontroli str. 17-18, 19-20)

W latach szkolnych: od 2020-2021 do 2022/2023 zdiagnozowane w Szkole potrzeby i wnioskowana do organu prowadzącego (Gminy Szczecin) liczba godzin na organizację pomocy psychologiczno-pedagogicznej wynikające z wydanych orzeczeń

⁷ 52 osoby w roku szkolnym 2020/2021, w tym: 30 osób dwa rodzaje zajęć, 15 osób – trzy rodzaje, sześć osób – cztery rodzaje, jedna osoba – pięć rodzajów; 57 osób w 2021/2022, w tym: 36 osób – dwa rodzaje, 12 osób – trzy rodzaje, osiem osób – cztery rodzaje i jedna osoba – pięć rodzajów; 57 osób w 2022/2023, w tym: 29 osób – dwa rodzaje, 14 osób – trzy rodzaje, 11 osób – cztery rodzaje, dwie osoby – pięć rodzajów i jedna osoba – sześć rodzajów.

⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 984, ze zm.

⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1289, ze zm.

oraz opinii PPP wyniosła łącznie 7 648 godzin. Szkole przyznano na ten cel 1 476 godzin (co stanowiło 19,3% realizacji zgłoszonych potrzeb), z tego odpowiednio:

- w roku szkolnym 2020/2021 Szkoła wniosowała o 2 232 godziny (tj. 756 godzin określono w wydanych opiniach PPP oraz 1 476 godzin w orzeczeniach PPP), a przyznano jej łącznie 144 godziny (6,5%);
- w roku szkolnym 2021/2022 Szkoła wniosowała o 2 628 godzin (tj. 972 godziny określono w wydanych opiniach PPP oraz 1 656 godzin w orzeczeniach PPP), a przyznano 468 godzin (17,8%);
- w roku szkolnym 2022/2023 Szkoła wniosowała o 2 788 godzin (tj. 1 152 godziny określono w wydanych opiniach PPP oraz 1 636 godzin w orzeczeniach PPP), a przyznano 864 godziny (31%).

(akta kontroli str. 131, 141-187)

W latach szkolnych: od 2020-2021 do 2022/2023 zdiagnozowane w Szkole potrzeby i wnioskowana do organu prowadzącego liczba godzin na realizację części podstawy programowej indywidualnie lub w grupie do pięciu osób, określona w orzeczeniach PPP wyniosła łącznie o 3 744 godziny. Szkoła otrzymała na ten cel 1 224 godziny (co stanowiło 32,7% realizacji zgłoszonych potrzeb), z tego odpowiednio w roku szkolnym:

- 2020/2021 Szkoła wniosowała o 2 016 godzin, a przyznano 612 (30,35%);
- 2021/2022 Szkoła wniosowała o 612 godzin, a przyznano 306 (50%);
- 2022/2023 Szkoła wniosowała o 1 116 godzin, a przyznano 306 (27,41%).

(akta kontroli str. 131, 141-187)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że nie otrzymała zgody organu prowadzącego na finasowanie dodatkowych godzin, w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej. (...) *Organ prowadzący był informowany na bieżąco o liczbie uczniów z orzeczeniami i opiniami oraz ilości godzin niezbędnej do realizacji zaleceń w orzeczeniach". Ponadto wyjaśniła, że „w ramach przyjętego przez organ prowadzący wskaźnika – dodatkowych 5 godzin na ucznia z niepełnosprawnością, organizowałam zajęcia rewalidacyjne, pomoc psychologiczno-pedagogiczną oraz wspomaganie w klasie. (...) zalecenia zawarte w orzeczeniach są do realizacji w przeciągu etapu edukacyjnego. To Zespół IPET decyduje kiedy i jakie zajęcia są dziecku najbardziej potrzebne. Uczniowie z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego zawsze realizowali minimalną określoną prawem liczbę rewalidacji. Niejednokrotnie liczba ta zwiększała się w zależności od poziomu funkcjonowania ucznia. W zaleceniach zawartych w orzeczeniach, np. dla uczniów z autystycznego spektrum zaburzeń jest rewalidacja: zajęcia rozwijające umiejętności społeczne. Realizacja tych zajęć w pojedynkę nie jest efektywna. Tylko w pracy w grupie można kształtować umiejętności społeczne. Uczniowie ci pracują w grupach, przy czym oferowana jest im większa liczba zajęć. Kolejny wątek to możliwości psychofizyczne dzieci. Jeśli w Ramowym Planie Nauczania określono 20, 25 czy 36 godzin tygodniowo, biorąc pod uwagę poziom rozwoju dziecka, to nie można obłożyć go kolejnymi zajęciami w liczbie przekraczającej jego możliwości. W tym aspekcie wykonanie wszystkich zaleceń z orzeczenia dokładałoby dodatkowo 6 do 10 zajęć tygodniowo.*

(akta kontroli str. 314, 317-318)

Prezydent Miasta Szczecin poinformował¹⁰, że: *Gmina Miasto Szczecin finansuje działalność prowadzonych przez siebie jednostek oświaty na podstawie zatwierdzonej na dany rok szkolny organizacji pracy szkoły/placówki. (...) w przypadku kontrolowanej Szkoły potrzeby w zakresie organizacji i finansowania jednostki, w tym liczba godzin zajęć edukacyjnych i opiekuńczych, zajęć rewalidacyjnych, zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zajęć wspomaganie/specjalistycznych realizowanych*

¹⁰ Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

przez pedagoga, psychologa, logopedę i innych nauczycieli oraz specjalistów były identyfikowane w kolejnych latach szkolnych 2020/2021, 2021/2022 oraz 2022/2023 na podstawie opracowanych przez Dyrektora arkuszy organizacji oraz późniejszych wniosków zatwierdzanych w formie aneksu do arkusza organizacji Szkoły w danym roku szkolnym. (...) Dyrektor wnioskował o przyznanie finansowania zajęć wynikających z zaleceń orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego nie został pozbawiony wsparcia, jednak należy wziąć pod uwagę fakt pozostawienia przez Ministerstwo Edukacji i Nauki (MEiN) wag określających wysokość subwencji na tym samym poziomie przy jednoczesnym postępującym wzroście kosztów prowadzenia szkół i placówek oświatowych. Wyższa kwota subwencji wynika również z wprowadzenia przez MEiN od roku szkolnego 2022/2023 nowego zadania, tj. Standaryzacji zatrudniania nauczycieli specjalistów. Racjonalizacja wydatków na prowadzenie publicznych szkół jest obowiązkiem każdego organu prowadzącego i wynika z regulacji prawnych w zakresie dotyczącym finansowania zadań publicznych i dyscypliny finansów publicznych. Zadania oświatowe jednostek samorządu terytorialnego w zakresie kształcenia, wychowania i opieki, w tym kształcenia specjalnego i profilaktyki społecznej, są finansowane na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (...) oraz w ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (...). Szkoły prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego są utrzymywane (finansowane) z budżetów tych jednostek zasilanych środkami z budżetu państwa w postaci subwencji oświatowej. W przypadku Gminy Miasta Szczecin środki pochodzące z subwencji oświatowej, w tym także kwoty uzyskane na realizację zadań związanych z organizacją kształcenia specjalnego, są niewystarczające na pokrycie kosztów działalności szkół. W kolejnych latach znacząco rośnie kwota dopłat do zadań oświatowych z budżetu Gminy. (...)

(akta kontroli str. 306, 308-311)

Badanie próby 10 uczniów, którzy w roku szkolnym 2021/2022 uzyskali najniższe średnie z ocen na koniec VIII klasy¹¹ (dobór celowy) wykazało m.in., że Szkoła dokonywała rozpoznania możliwości psychofizycznych i potrzeb rozwojowych uczniów. Podejmowane były również działania w celu tworzenia optymalnych warunków kształcenia. Wszyscy uczniowie objęci zostali pomocą psychologiczno-pedagogiczną¹², w zakresie dostosowanym do ich potrzeb. Uczniowie mieli możliwość uczestniczenia m.in. w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych¹³. Dodatkowe wsparcie stanowiły zajęcia pozalekcyjne w ramach dodatkowych grantów pozyskanych przez Szkołę i realizowanych w formule dodatkowych projektów, których charakter odpowiadał zajęciom zalecanym przez PPP.

Wszyscy uczniowie zostali objęci badaniami z zakresu diagnozy edukacyjnej. Ich postępy były monitorowane i poddawane ocenie. Diagnoza edukacyjna była prowadzona z poszczególnych przedmiotów realizowanych w danej klasie w ramach podstawy programowej kształcenia w szkole podstawowej. Ponadto elementy diagnozy edukacyjnej zawarto w 'Wielospecjalistycznych ocenach poziomu funkcjonowania ucznia' sporządzanych za poszczególne semestry roku szkolnego. Dyrektor Szkoły wprowadziła dodatkowo 'Arkusze realizacji podstawy programowej przedmiotu' dla każdej klasy, w którym prezentowane były oceny uzyskiwane ze sprawdzianów oraz stopień opanowania materiału (w formie procentowej). Ocen postępow ucznia dokonywano również w formie arkuszy ocen z I i II etapu edukacyjnego oraz ewaluacji sporządzonej w dziennikach zajęć pozalekcyjnych. Szkoła organizowała także zajęcia pozalekcyjne, jako wsparcie dodatkowe dla

¹¹ Średnie od 2,46 do 3,08.

¹² Z tego czterech uczniów posiadało orzeczenia PPP, a dwóch uczniów posiadało opinie PPP, a pozostałych czterech objęto wsparciem w wyniku rozpoznania potrzeb uczniów przez Szkołę.

¹³ Najczęściej z matematyki i języka polskiego.

uczniów. Stosowano dostosowanie wymagań edukacyjnych dla uczniów, którzy mieli takie zalecenia w opiniach oraz wspierano uczniów, u których stwierdzono trudności.

(akta kontroli str. 132-134, 135-137, 138-140, 189-294, 295-301)

Dwóm uczniom, w przypadku których wydano opinie PPP, zorganizowano zajęcia zgodnie z zaleceniami PPP. W przypadku jednego ucznia (z czterech w badanej próbie) nie zrealizowano wszystkich zajęć zalecanych w orzeczeniach PPP, tj. zajęć rozwijających zainteresowania (np. typu artystycznego, sportowego, w celu mobilizowania ucznia do podejmowania aktywności, budowania poczucia sprawstwa i wartości własnej osoby), zaleconych w orzeczeniu PPP. Ponadto w przypadku dwóch uczniów, zamiast rewalidacji indywidualnej zalecanej w wydanych orzeczeniach PPP oraz IPET, realizowano w formie rewalidacji grupowej.

(akta kontroli str. 195-205, 206-226, 227-234, 253-275, 276-284, 285-294, 295-301, 304-305)

Dyrektor Szkoły w sprawie realizacji zajęć w formie rewalidacji grupowej wyjaśniła, że *w przypadku dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim zespół nauczycieli i specjalistów dokonujących Wielospecjalistycznej Oceny Poziomu Funkcjonowania Ucznia podjął decyzję o przyznaniu rewalidacji grupowej. Uczniowie ci pracują w grupach, ćwiczą współpracę i współdziałanie z rówieśnikami, kształtują prawidłowe postawy społeczne, przy czym oferowana jest im większa liczba zajęć. Każda przyznana godzina rewalidacji indywidualnej powoduje zmniejszenie liczby godzin na wspomaganie na lekcjach - wówczas cała klasa będzie ma mniej godzin pracy z nauczycielem współorganizującym w czasie bieżącej pracy na lekcjach. Ponadto w sprawie zapewnienia zajęć rozwijających zainteresowania wyjaśniła, że nie otrzymała zgody organu prowadzącego na finansowanie dodatkowych godzin, w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej. (...) Organ prowadzący był informowany na bieżąco o liczbie uczniów z orzeczeniami i opiniami oraz ilości godzin niezbędnej do realizacji zaleceń w orzeczeniach.*

(akta kontroli str. 302-303, 304)

Na 78 uczniów, którzy powinni uczęszczać na zajęcia pozalekcyjne w roku szkolnym 2020/2021, uczęszczało na nie 109; na 88 w 2021/2022 uczęszczało 169 i na 75 w 2022/2023 uczęszczało 131.

(akta kontroli str. 21-23)

3. Średnie wyniki procentowe (i według skali staninowej) uzyskane przez uczniów Szkoły, którzy w latach 2021, 2022 i 2023 zdawali egzamin ośmioklasisty wyniosły: z języka polskiego odpowiednio 4, 3, 4; z matematyki 3, 4, 4; z języka angielskiego 5, 4, 5; z języka niemieckiego 6, 5, 6¹⁴.

(akta kontroli str. 89)

Dyrektor wyjaśniła: *W mojej ocenie wyniki w latach 2021,2022 i 2023 (...) były adekwatne do czasu, sposobu nauki i warunków. Wyniki egzaminu w tych latach są pokłosiem 1,5 roku uczenia się w trybie zdalnym w domu. Zarówno uczniowie jak i nauczyciele mieli bardzo dużo trudności w realizacji podstawy programowej w czasie pandemii. (...) Po powrocie dzieci do szkoły musiałam w pierwszej kolejności zadbać o ich stan psychiczny. Przeprowadziłam wśród uczniów badanie samopoczucia przygotowane przez szkolnych specjalistów. W wielu przypadkach wracaliśmy z realizacją treści do czasu przed pandemią. Materiał powtarzaliśmy i utrwalaliśmy. Działania nauczycieli w tym czasie oceniam bardzo wysoko. Prowadzili konsultacje, łączyli się z dziećmi dodatkowo indywidualnie, nocami pisali z rodzicami*

¹⁴ Tj. z języka polskiego odpowiednio 57,14 %, 52,31 %, 60,66 %; z matematyki 32,14 %, 46,66 %, 45,06 %; z języka angielskiego 59,54 %, 55,41 %, 61,85 %; z języka niemieckiego 49 %, 45,14 %, 55 %.

i innymi nauczycielami, jak pomóc dzieciom. (...) Niewystarczająca liczba godzin przyznana przez organ prowadzący na realizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej znacząco utrudniała wyrównywanie braków spowodowanych pandemią. W roku szkolnym 2022/2023 do naszej szkoły dołączyło około 70 uczniów z Ukrainy. Nie znali nawet polskich liter i niestety tempo pracy na lekcji również zwolniło. (...) W mojej ocenie to również wpłynęło na wynik egzaminu. (...) Na wynik stanin składa się stosunkowo niewielka liczba arkuszy standardowych. Wyniki szkoły przed pandemią to 7 język polski, 6 matematyka, 7 język angielski i 6 język niemiecki. W ostatnim roku kontroli wyniki egzaminów wzrastają i nieustannie pracujemy nad przyrostem wiedzy i umiejętności naszych uczniów.

(akta kontroli str. 312-314, 315-318)

Dyrektor Szkoły analizowała osiągnięte w latach 2021-2023 średnie wyniki z egzaminu ósmoklasisty uzyskane przez Szkołę poprzez sporządzenie ich wykresów dla poszczególnych oddziałów z uwzględnieniem poszczególnych arkuszy. W wyniku analizy formułowane były wnioski z nadzoru pedagogicznego sprawowanego w poszczególnych latach szkolnych, które opisane zostały w planach nadzoru pedagogicznego Szkoły. Wyniki i wnioski Dyrektora ze sprawowanego nadzoru były przedstawiane na podstawie zrealizowanych założeń planu nadzoru pedagogicznego w sprawozdaniach z nadzoru pedagogicznego Szkoły.

(akta kontroli str. 36-81)

Szczegółowym badaniem kontrolnym objęto próbę dokumentacji dotyczącej przeprowadzonej przez Dyrektora analizy wyników egzaminów ósmoklasisty z 2022 r. Podstawę do opracowania planu nadzoru pedagogicznego Szkoły obowiązującego w roku szkolnym 2022/2023 stanowiły m.in. wnioski z nadzoru sprawowanego przez Dyrektora w roku szkolnym 2021/2022 oraz sposób ich wykorzystania, ustalony przez radę pedagogiczną¹⁵. W sprawozdaniu z nadzoru pedagogicznego Szkoły w roku szkolnym 2022/2023 zapisano m.in., że polegał on na: prowadzeniu obserwacji, analizowaniu i ocenianiu przebiegu procesów kształcenia i wychowania oraz efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły; ocenianiu stanu i warunków działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły; udzielaniu pomocy nauczycielom w wykonywaniu ich zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych; inspirowaniu nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów. W sprawozdaniu zapisano ponadto, że realizacja działań nadzoru Dyrektora przebiegła zgodnie z planem nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2022/2023, przedstawionym członkom rady pedagogicznej na zebraniu w dniu 13 września 2022 r. Nadzór

¹⁵ Wnioski z roku szkolnym 2021/2022 m.in.: prowadzić kontrolę dokumentacji co 3 miesiące; organizując pomoc psychologiczno-pedagogiczną, należy w każdym przypadku dokonać oceny efektywności udzielonej pomocy i sformułować wnioski dotyczące dalszych działań mających na celu poprawę funkcjonowania ucznia; wnioski należy uwzględnić w programie pracy z uczniem, by organizowana pomoc psychologiczno-pedagogiczna była skuteczna; konieczne jest uwzględnienie w działaniach kontrolnych, czy zaburzenia w realizacji podstawy programowej z przedmiotu j. niemiecki ze względu na nieobecności nauczycieli są na bieżąco korygowane; należy zadbać o pozytywny klimat wychowawczy w szkole, poprzez np. budowanie pozytywnych relacji w grupie, aranżację wnętrza, stosownie przyjaznego stylu kierowania grupą, organizację imprez integracyjnych; kontynuowanie współpracy z rodzicami, ukierunkowanej na świadomość zagrożeń w zakresie problemów zdrowia psychicznego dzieci/uczniów, powstałych wskutek izolacji społecznej oraz na wypracowywanie strategii zapobiegania problemom i ich rozwiązywania; dokonanie oceny efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i innej w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych dzieci – umiejętności komunikacyjnych, podejmowania uzasadnionych i odpowiedzialnych decyzji, myślenia innowacyjnego, itd.; utrzymanie obserwacji pracy nauczycieli w zakresie działań związanych z diagnozowaniem potrzeb dzieci, w wyniku których zapewnia się każdemu dziecku wsparcie psychologiczno-pedagogiczne.

pedagogiczny Dyrektora realizowany był w trybie działań planowanych i doraźnych. Przyjęte przez Dyrektora zasady organizacji i prowadzenia nadzoru wewnętrznego sprawdziły się. Plan nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2022/2023 został zrealizowany w pełni. Wdrożenie wniosków z poprzedniego roku szkolnego przyniosło pozytywne efekty, np. stała kontrola poziomu realizacji podstawy programowej przez nauczycieli; kontrola całej dokumentacji szkolnej co trzy miesiące, a wyrywkowo co miesiąc.

(akta kontroli str. 34-35, 58-69, 70-81)

W związku z tendencją spadkową w staninach uzyskiwanych z egzaminu ósmoklasisty w latach 2020-2022, Kurator Oświaty w Szczecinie nie kierował korespondencji do Szkoły z pytaniem o przyczyny takiego stanu.

W roku szkolnym 2020/2021 w związku z niskim wynikiem egzaminów próbnych z matematyki, prowadzono korespondencję mailową z wizytatorem szkoły. Celem korespondencji było ustalenie możliwych działań dodatkowych, aby pomóc uczniom klas ósmych przygotować się do egzaminu kończącego Szkołę. Podjęte przez Szkołę działania (ankiety potrzeb wśród uczniów, dodatkowe konsultacje z matematyki, ponowienie propozycji udziału w projekcie 8.3 „Akademia kompetencji”, grantie Marszałka Zachodniopomorskiego, wykorzystanie większej ilości metod aktywnych na lekcjach itp.) sprawiły, że wynik końcowy szkoły był lepszy o 10 % od próbnego.

(akta kontroli str. 110)

Dyrektor wyjaśniła: *W Szkole na bieżąco monitorowana jest jakość pracy szkoły. Niżej wymieniam tylko część działań, które wpływają na podnoszenie jakości pracy szkoły: ankiety samooceny pracy nauczycieli, obserwacje zajęć nauczycieli, imprez, uroczystości, stała analiza sytuacji w szkole (w różnych aspektach) poprzez przeprowadzenie ankiet wśród uczniów, nauczycieli (...), organizacja szkoleń dla nauczycieli, które pozwalają im na zdobycie odpowiedniej wiedzy i umiejętności, wprowadzenie nowoczesnych metod nauczania, udział szkoły w projektach edukacyjnych - w tym zagranicznych (...), inwestycje w infrastrukturę szkoły, stały monitoring postępów uczniów, współpraca z rodzicami i społecznością lokalną, badanie losów absolwentów szkoły, stała współpraca z Radą Rodziców (...), Akademia Skutecznego Rodzica - spotkania rodziców z całego Szczecina ze specjalistami (...).*

(akta kontroli str. 312-314, 315-318)

4. W latach szkolnych 2020/2021-2022/2023 Kuratorium Oświaty w Szczecinie¹⁶ nie zlecało opracowywania programu poprawy efektywności kształcenia lub wychowania, bądź innych programów naprawczych.

(akta kontroli str. 8-10, 26)

W sprawie przeszkód/problemów, które wystąpiły w latach szkolnych 2020/2021-2022/2023 w realizacji zadań w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego, wpływających na wyniki egzaminów ósmoklasisty, Dyrektor wyjaśniła: *Największą trudnością w realizacji założeń nadzoru pedagogicznego była nauka zdalna, zamknięte szkoły, zawieszanie zajęć w poszczególnych oddziałach jeszcze w grudniu 2021 r., fala uchodźców z Ukrainy i utrudniony kontakt z rodzicami.*

(akta kontroli str. 312-314, 315-318)

5. W okresie objętym kontrolą w Statucie Szkoły, zgodnie z art. 98 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe¹⁷, określono m.in. sposób realizacji przez Szkołę działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej w kontekście sprawowanego

¹⁶ Dalej: Kuratorium.

¹⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 900, ze zm.

nadzoru pedagogicznego. W rozdziale II Statutu zawarto cele i zadania Szkoły, w tym zadania Dyrektora¹⁸ (§ 11); w rozdziale IV Statutu opisano obszary nadzoru, w tym możliwość tworzenia stanowiska wicedyrektora wraz z przypisaniem zadań (§ 41), zadania wychowawcy (§ 42), nauczyciela (§ 44), pedagoga szkolnego, psychologa oraz pedagoga specjalnego (§ 45-46). W rozdziale VIII określono szczegółowe warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego uczniów.

(akta kontroli str. 90)

6. W Szkole poza Statutem Szkoły obowiązywały dodatkowe regulacje wewnętrzne odnoszące się do sprawowania nadzoru pedagogicznego, w tym m.in. procedura wydania opinii o uczniu, procedura przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego.

(akta kontroli str. 33)

7. Dyrektor Szkoły terminowo przedstawiła radzie pedagogicznej plany nadzoru pedagogicznego na lata szkolne 2021/2022 i 2022/2023 na posiedzeniach rady odpowiednio 14 września 2021 r. i 13 września 2022 r., tj. w terminie określonym w § 23 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego¹⁹.

(akta kontroli str. 34)

8. Plany nadzoru pedagogicznego Szkoły na lata szkolne objęte kontrolą zostały opracowane zgodnie z § 20 ust. 1 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego (tj. z uwzględnieniem wniosków z nadzoru pedagogicznego sprawowanego w poprzednim roku szkolnym oraz podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa) oraz zawierały elementy wymagane w § 22 rozporządzenia, w tym plan nadzoru na rok:

- 2021/2022 zawierał m.in.:

a) wnioski z nadzoru pedagogicznego sprawowanego w Szkole w poprzednim roku szkolnym dotyczące: kontroli zgodności konstruowania programu wychowawczo-profilaktycznego z działaniami wychowawczymi, edukacyjnymi, informacyjnymi i profilaktycznymi w celu przeciwdziałania narkomanii; utrzymania kontroli stałych w wyszczególnionych zakresach; konieczności objęcia kontrolą realizacji działań wynikających z wniosków z diagnoz edukacyjnych i egzaminów zewnętrznych, szczególnie z matematyki; konieczności włączenia kontroli realizacji warunków podstawy programowej kształcenia ogólnego i kształcenia specjalnego; konieczności uwzględnienia tematyki związanej z indywidualizacją procesu uczenia w doskonaleniu zewnętrznym rady pedagogicznej;

b) plan kontroli wewnętrznej, w tym przestrzegania przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej Szkoły w zakresie przestrzegania przez nauczycieli przepisów prawa; przebiegu procesów kształcenia i wychowania w Szkole; efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej Szkoły (z wyszczególnieniem rodzaju, ilości i przedmiotu kontroli, osób podlegających, zakresu kontroli, osób odpowiedzialnych i terminów realizacji);

c) plan obserwacji zajęć w celu oceny pracy nauczycieli w zakresie wybranych zadań wynikających z wniosków z nadzoru pedagogicznego z poprzedniego roku szkolnego oraz kierunków polityki oświatowej państwa (z wyszczególnieniem celów, ilości i tematów obserwacji, osób poddanych i terminów obserwacji);

d) wspomaganie nauczycieli w ramach nadzoru pedagogicznego (z wyszczególnieniem formy wspomagania, tematyki, terminu, sposobu realizacji i osoby odpowiedzialnej).

- 2022/2023 zawierał m.in.:

¹⁸ Do kompetencji Dyrektora należy m.in. sprawowanie nadzoru pedagogicznego w stosunku do nauczycieli zatrudnionych w szkole.

¹⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1551, ze zm.; dalej: rozporządzenie w sprawie nadzoru pedagogicznego.

- a) wnioski z nadzoru pedagogicznego sprawowanego w Szkole w roku szkolnym 2020/2021 dotyczące: kontroli dokumentacji co 3 miesiące, oceny efektywności udzielonej pomocy i formułowanie wniosków dotyczących dalszych działań mających na celu poprawę funkcjonowania ucznia, uwzględniania wniosków w programie pracy z uczniem, uwzględniania programu wychowawczo-profilaktycznego w programach wychowawczych klas, uwzględnienia w działaniach kontrolnych zaburzeń w realizacji podstawy programowej, włączanie do praktyki nauczycielskiej wykorzystanie monitorów i tablic multimedialnych oraz innych urządzeń, dbałości o pozytywny klimat wychowawczy, kontynuowania współpracy z rodzicami, dokonanie oceny efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i innej w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych dzieci, uaktualnienia potrzeb nauczycieli w zakresie doskonalenia zawodowego w związku z kształceniem obcokrajowców, utrzymywania obserwacji pracy nauczycieli w zakresie działań związanych z diagnozowaniem potrzeb dzieci);
- b) plan kontroli wewnętrznej w ramach nadzoru pedagogicznego, w tym kontrola przestrzegania przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej Szkoły w zakresie przestrzegania przez nauczycieli przepisów prawa; kontrola przebiegu procesów kształcenia i wychowania w Szkole; kontrola efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej Szkoły (z wyszczególnieniem rodzaju, ilości i przedmiotu kontroli, osób podlegających, zakresu kontroli, osób odpowiedzialnych i terminów realizacji);
- c) plan obserwacji zajęć (z wyszczególnieniem celów, ilości i tematów obserwacji, osób poddanych i terminów obserwacji);
- d) wspomaganie nauczycieli w ramach nadzoru pedagogicznego (z wyszczególnieniem formy wspomagania, tematyki, terminu, sposobu realizacji i osoby odpowiedzialnej).

(akta kontroli str. 34-35, 36-49, 58-69)

9. W latach szkolnych 2020/2021-2022/2023 Kuratorium przeprowadziło w Szkole pięć kontroli (z tego po dwie w latach szkolnych 2020/2021-2021/2022 i jedną w roku szkolnym 2022/2023), w zakresie:

- zgodności z przepisami prawa organizowania zajęć w grupie do pięciu uczniów lub w formie indywidualnej oraz udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formie zindywidualizowanej ścieżki kształcenia²⁰ (data przeprowadzenia kontroli 28 października 2020 r.). W protokole kontroli m.in. nie zawarto spostrzeżeń wizytatora i nie wydano zaleceń.
- zapewnienia bezpiecznych warunków dzieciom podczas pobytu w oddziale przedszkolnym w Szkole w związku z opuszczeniem przez dziecko Szkoły bez opieki osób upoważnionych w dniu 25 maja 2021 r.²¹ (data przeprowadzenia kontroli 31 maja 2021 r.). W protokole kontroli potwierdzono powyższe zdarzenie i zalecono zapewnienie bezpiecznych warunków pobytu dzieci w Szkole, w szczególności podczas odbierania dzieci ze Szkoły przez osoby do tego upoważnione. Dyrektor Szkoły poinformowała Kuratorium o zawiadomieniu Policji oraz rzecznika dyscyplinarnego przy Wojewodzie Zachodniopomorskim. Przypomniano pracownikom obsługi i nauczycielom obowiązujące procedury i zobowiązano do ich przestrzegania. Przeprowadzono spotkania z dziećmi w celu kształtowania nawyku zachowań względem osób obcych.
- zgodności z przepisami prawa zapewnianej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w szczególności poprawności i sposobu realizacji zaleceń wynikających z orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego uczennicy ósmej klasy integracyjnej oraz współpracy Szkoły z jej rodzicami²² (data przeprowadzenia kontroli 21 stycznia

²⁰ Numer kontroli 156518.

²¹ Kontrola doraźna WKOS.5533.34.2021.EK.MD.

²² Kontrola doraźna WKOS.5533.13.2022.MD.HM.

2022 r.). W protokole kontroli zawarto m.in. ujawnione nieprawidłowości²³, które skutkowały sformułowaniem wniosków²⁴ oraz zaleceń odnoszących się do: zakresu indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego; uwzględnianiu efektów działań podejmowanych w celu przezwyciężenia zdiagnozowanych wcześniej przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz trudności w funkcjonowaniu i uczestnictwie w życiu Szkoły; organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz dokumentowanie prowadzenia zajęć rewalidacyjnych oraz wynikających z pomocy psychologiczno-pedagogicznej zgodnie z przepisami. Dyrektor Szkoły poinformowała Kuratorium o podjętych działaniach oraz sposobie wykonania zaleceń.

- organizacji kształcenia specjalnego ucznia klasy VII b²⁵ (data przeprowadzenia kontroli 11 marca 2022 r.). W protokole kontroli zawarto m.in. ujawnione nieprawidłowości²⁶. We wniosku podniesiono, że kształcenie specjalne oraz pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla ucznia zorganizowano z naruszeniem przepisów prawa i sformułowano zalecenia dotyczące: zakresu opracowania IPET; przekazywania rodzicom ucznia kopii wielospecjalistycznych ocen funkcjonowania ucznia oraz IPET; kontroli w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego pracy wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego oraz psychologa w zakresie przestrzegania przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej oraz innej statutowej Szkoły. Dyrektor Szkoły poinformowała Kuratorium o podjętych działaniach i sposobie realizacji zaleceń.

- opuszczenia Szkoły przez uczennicę 10 bez nadzoru nauczyciela, co zagroziło jej bezpieczeństwu²⁷ (kontrola przeprowadzona 18 maja 2023 r.). W protokole kontroli potwierdzono powyższą nieprawidłowość. Sformułowano zalecenie zapewnienia uczennicy spędzania przerw między zajęciami pod nadzorem nauczyciela. Dyrektor Szkoły poinformowała Kuratorium o wdrożeniu zalecenia poprzez: zapewnienie uczennicy w trakcie przerw stałej opieki nauczyciela współorganizującego; wprowadzenie dodatkowego nauczyciela dyżurującego przy drzwiach wejściowych w holu głównym; wprowadzenie nauczyciela współorganizującego na zajęcia edukacyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa uczennicy i pomocy nauczycielowi prowadzącemu zajęcia.

(akta kontroli str. 8-10)

W latach szkolnych 2020/2021-2022/2023 do Szkoły nie wpłynęły skargi i wnioski.

Do nadzorowania i koordynowania wykonywania zadań nadzoru pedagogicznego oraz podnoszenia jakości edukacji, Dyrektor wykorzystywała inne dodatkowe źródła i dokumenty, m.in: informacje z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej, ankiety dla rodziców, uczniów i nauczycieli, wywiady z nauczycielami.

Badania ankietowe i wywiady dotyczyły głównie poziomu bezpieczeństwa w Szkole, samopoczucia po pandemii, wpływu uczniów/rodziców na pracę Szkoły, współpracy

²³ Polegających na: niespełnianie wszystkich wymogów przez IPET, nieuwzględnienie w składzie zespołu nauczycieli i specjalistów pracujących z uczennicą nowych nauczycieli i nauczycieli uczących nowych przedmiotów; ustalenie daty i godziny dotyczących wszystkich uczniów niepełnosprawnych z danej klasy (a nie jednego dziecka); lakoniczne zapisy w arkuszach wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania; słabe odzwierciedlenie efektywności podejmowanych działań oraz postępów czynionych przez uczennicę.

²⁴ Tj. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna była udzielana uczennicy z naruszeniem przepisów prawa; w sposób wybiórczy realizowano zalecenia wynikające z orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego; nie określono sposobów wsparcia oraz wypracowanych wspólnie zasad współpracy z rodzicami uczennicy.

²⁵ Kontrola doraźna WKOS.5533.21.2022.MD.KK.

²⁶ W tym: Nieokreślenie w IPET szczegółowych ustaleń dotyczących zakresu współpracy nauczycieli specjalistów z rodzicami ucznia; niewskazanie w IPET oraz dzienniku zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-terapeutycznej wymiaru czasu zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu; ustalenie niewłaściwego wymiaru zajęć logopedycznych; nieotrzymanie przez matkę ucznia wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia oraz IPET; niezakończenie przez Dyrektora Szkoły postępowania wyjaśniającego w sprawie samookaleczenia się ucznia.

²⁷ Kontrola doraźna WKOS.5533.37.2023.AS.

nauczyciela ze środowiskiem lokalnym, realizacji wniosków i badań edukacyjnych w celu podniesienia jakości pracy Szkoły.

(akta kontroli str. 11)

Dyrektor wyjaśniła: *W szkole od roku 2020/2021 wprowadzono arkusz monitoringu realizacji podstawy programowej. Każdy nauczyciel wpisuje procentowy wynik uczniów (indywidualnie) z prac klasowych i sprawdzianów. Dane te służą nauczycielowi do bieżącej oceny poziomu realizacji podstawy programowej przez uczniów oraz dyrektorowi do kontroli w ramach nadzoru pedagogicznego. Efektywność nauczania to także badanie losów absolwentów, laureaci konkursów, bieżące oceny, które były podsumowywane podczas rad plenarnych co pół roku.*

(akta kontroli str. 312-314, 315-318)

Dyrektor otrzymała ocenę wyróżniającą od Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty w karcie oceny pracy Dyrektora z 28 lutego 2020 r. W karcie zapisano m.in., że w 2016 r. w Szkole wprowadzono elementy oceniania kształtującego, co pozytywnie wpłynęło na osiągane wyniki edukacyjne uczniów. W Szkole organizowano zajęcia wynikające z orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego: rewalidacje oraz terapie. Prowadzono diagnozy mające na celu zapewnienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej wszystkim uczniom.

(akta kontroli str. 97-101)

10. W latach szkolnych 2020/2021-2022/2023 nie dokonywano zmian i modyfikacji w planach nadzoru pedagogicznego Szkoły, mimo że w roku szkolnym 2021/2022 Minister Edukacji i Nauki dokonał zmian podstawowych kierunków polityki oświatowej państwa.

(akta kontroli str. 27)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W Szkole nie modyfikowano planu nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2021/2022, pomimo że Minister Edukacji i Nauki pismem nr DKO-WNP.4092.46.2021.DB z 28 marca 2022 r. dodał nowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w ww. roku szkolnym.

(akta kontroli str. 27)

Zgodnie z § 23 ust. 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego, plan nadzoru pedagogicznego jest opracowywany z uwzględnieniem wniosków z nadzoru pedagogicznego sprawowanego w szkole w poprzednim roku szkolnym oraz podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa. W przypadku dokonania zmian w planie nadzoru, dyrektor szkoły niezwłocznie informuje radę pedagogiczną o wprowadzonych zmianach (§ 23 ust. 4 ww. rozporządzenia).

Dyrektor wyjaśniła: *Nowe kierunki oświatowe w roku szkolnym 2021/2022 zostały dodane 28 marca 2022 r. Był to czas tuż przed końcem roku szkolnego, kiedy skupiamy się na przygotowaniach do egzaminu ósmoklasisty i klasyfikacji rocznej. Nie otrzymałam z MEiN informacji o takiej zmianie i nie wprowadziłam wymaganych modyfikacji.*

(akta kontroli str. 312-314, 315-318)

OCENA CZĄSTKOWA

W latach objętych kontrolą zapewniono w Szkole odpowiednio przygotowaną i wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną oraz ciągłość zatrudnienia nauczycieli. Szkoła dokonywała rozpoznania możliwości psychofizycznych i potrzeb rozwojowych uczniów. Podejmowane były również działania w celu tworzenia optymalnych warunków kształcenia. Zapewniano możliwość uczestniczenia w zajęciach stosownie do potrzeb, z wyjątkiem jednego ucznia, w przypadku którego

nie zrealizowano zajęć rozwijających zainteresowania zalecanych w orzeczeniu PPP. Ponadto w przypadku dwóch uczniów, zamiast rewalidacji indywidualnej zaleconej w wydanych orzeczeniach PPP oraz IPET, realizowano w formie rewalidacji grupowej. Zdaniem NIK spowodowane to było brakiem przekazania przez organ prowadzący na ten cel środków finansowych umożliwiających realizację odpowiedniej liczby godzin. Dyrektor przeprowadzała analizy wyników egzaminów ósmoklasisty i podejmowała działania w celu poprawy jakości nauczania i uzyskiwanych efektów kształcenia, jednak wpłynęły one na poprawę uzyskiwanych efektów kształcenia²⁸ dopiero w 2023 r.

Sposób realizacji działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej w kontekście sprawowanego nadzoru pedagogicznego został określony w Statucie Szkoły i dodatkowo w innych regulacjach wewnętrznych. Prawidłowo opracowane plany nadzoru pedagogicznego były terminowo przedstawiane radzie pedagogicznej przez Dyrektora. Stwierdzona nieprawidłowość polegająca na braku zmian w planie nadzoru pedagogicznego pomimo dodania nowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

2. Funkcjonowanie nadzoru pedagogicznego.

1. Dyrektor sprawowała nadzór pedagogiczny określony założeniami planów nadzoru pedagogicznego na lata szkolne 2021/2022 i 2022/2023: zrealizowała odpowiednio 132 (na 77 przyjętych w planie) i 140 (na 99) kontroli związanych ze sprawowanym nadzorem pedagogicznym²⁹; podjęła 95 (na 14) i 200 (na 17) działań związanych ze wspomaganiami nauczycieli w realizacji zadań³⁰; przeprowadziła 30 (na 42) i 21 (na 22) obserwacji (w tym w kontekście jakości nauczania i efektów kształcenia z uwzględnieniem zajęć z przedmiotów obowiązkowych i/lub prowadzących je nauczycieli).

(akta kontroli str. 24-25, 50-57, 70-81)

2. W latach szkolnych 2021/2022-2022/2023 Dyrektor realizowała działania doraźne (liczba nie do oszacowania) dotyczące: przestrzegania przez kadrę pedagogiczną prawa dotyczącego działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej Szkoły (z tego przez pedagogów, psychologów, nauczycieli przedmiotów obowiązkowych lub wychowawców klas VI-VIII), przebiegu procesów kształcenia i wychowania w Szkole (w tym dotyczących przedmiotów obowiązkowych lub zajęć wychowawczych), efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej (w tym dotyczących przedmiotów obowiązkowych, zajęć wychowawczych oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej), innych (dodatkowych działań mających wpływ na proces edukacji i wychowania, np. Akademia Skutecznego Rodzica, Forum Wielokulturowe – konferencja metodyczna, nocowanie w Szkole – seans filmowy – lektury i wybrany film, dyskoteki, coroczny przemarsz z flagą Polski ulicami Szczecina).

(akta kontroli str. 24-25)

²⁸ Mierzoną uzyskiwanym wynikiem wg skali staninowej.

²⁹ W tym: przestrzegania przez nauczycieli przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły (z tego przez nauczycieli przedmiotów obowiązkowych lub wychowawców klas VI-VIII), przebiegu procesów kształcenia i wychowania w szkole (w tym dotyczących przedmiotów obowiązkowych lub zajęć wychowawczych), efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej (w tym dotyczących przedmiotów obowiązkowych), innej działalności statutowej Szkoły (spotkania z rodzicami, organizacja wycieczek szkolnych).

³⁰ W tym: diagnozę pracy szkoły (w tym w kontekście zajęć z przedmiotów obowiązkowych i/lub prowadzących je nauczycieli, bądź pracy wychowawców klas VI-VIII), planowanie działań rozwojowych związanych z motywowaniem nauczycieli do doskonalenia zawodowego (w tym w kontekście zajęć z przedmiotów obowiązkowych i/lub prowadzących je nauczycieli, bądź wychowawców klas VI-VIII), prowadzenie działań rozwojowych związanych z organizowaniem szkoleń i narad (w tym odnoszących się do zajęć z przedmiotów obowiązkowych i/lub prowadzących je nauczycieli), - inne działania (dofinansowanie studiów podyplomowych, szkolenia zespołów samokształceniowych we własnym zakresie – webinary, szkolenia online, szkolenia ODN i ZCDN).

3. Szczegółowym badaniem kontrolnym objęto dokumentację pięciu kontroli (czterech planowych i jednej doraźnej) i trzech obserwacji przeprowadzonych w Szkole w latach szkolnych objętych kontrolą³¹. Protokoły czterech kontroli planowych w zakresie stosowania przez nauczycieli zasad wewnątrzszkolnego oceniania zawierały m.in. okres objęty kontrolą, formy kontroli (w tym badanie dokumentów, rozmowy z uczniami), wykaz kontrolowanych dokumentów (dziennik elektroniczny, rozkład materiału z danego przedmiotu dla klasy VIII, wymagania edukacyjne z danego przedmiotu, poprawione i ocenione prace pisemne uczniów, zeszyty lekcyjne uczniów), spostrzeżenia i uwagi, wnioski oraz rekomendacje i zalecenia. Badana kontrola doraźna dotyczyła terminowości wystawienia ocen śródrocznych i ocen z zachowania przez nauczycieli. Z przeprowadzonych obserwacji sporządzono arkusze obserwacji, w których zawarto m.in. dane nauczyciela i osoby obserwującej, informacje o lekcji, rodzaj i cele obserwacji, czynniki określające jakość lekcji, uwagi o przebiegu zajęć, zagadnienia będące przedmiotem rozmowy z nauczycielem, samoocenę nauczyciela.

(akta kontroli str. 91-96, 111-130)

4. Dyrektor przedstawiła radzie pedagogicznej wyniki i wnioski ze sprawowanego w latach 2021/2022 i 2022/2023 nadzoru pedagogicznego na posiedzeniach rady 30 sierpnia 2022 r. i 31 sierpnia 2023 r., zgodnie z § 24 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego.

(akta kontroli str. 102-104, 105-107)

5. W okresie kontrolowanym przedstawiane przez Dyrektora wyniki i wnioski ze sprawowanego w latach 2021/2022 i 2022/2023 nadzoru pedagogicznego odnosiły się do problematyki jakości nauczania i efektów kształcenia, z uwzględnieniem kwestii kwalifikacji kadry pedagogicznej prowadzącej działalność dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą w klasach VI-VIII; prawidłowości rozpoznawania i zaspokajania przez kadrę pedagogiczną indywidualnych możliwości i potrzeb uczniów; uzyskiwanych wyników na egzaminie ósmoklasisty. Wyniki badań kontrolnych przeprowadzonych na próbie dokumentacji wskazanej w punkcie 2.3 pokrywały się z wynikami przedstawianymi przez Dyrektora, a formułowane wnioski były adekwatne i celowe z punktu widzenia ustaleń Dyrektora. Zaplanowane działania miały na celu poprawę jakości nauczania i uzyskiwanych efektów kształcenia.

(akta kontroli str. 36-49, 58-69, 50-57, 70-81)

6. Rada pedagogiczna Szkoły ustaliła³² sposób wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez Dyrektora oraz organ sprawujący nadzór pedagogiczny w celu doskonalenia pracy Szkoły. Dyrektor współpracowała z radą pedagogiczną w zakresie wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego.

(akta kontroli str. 50-57, 70-81, 82-84, 85-87)

Dyrektor wyjaśniła: *W trakcie spotkań z członkami Rady Pedagogicznej, na których przedstawiałam sprawozdanie z nadzoru pedagogicznego, ustalaliśmy wspólnie, jak wykorzystać wnioski w codziennej pracy. Przykładowo, przy trudnościach w czytaniu ze zrozumieniem, które były słabą stroną w roku 2022, nauczyciele wszystkich przedmiotów zostali zobowiązani do zintensyfikowania pracy z tekstem na różnych*

³¹ Odnoszących się do: przebiegu nauczania i / lub efektów kształcenia przedmiotów egzaminacyjnych; oceny stanu i warunków działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej zapewnianych przez nauczycieli przedmiotów egzaminacyjnych, bądź wychowawców oddziałów (klas VIII), których uczniowie w 2022 r. i 2023 r. zdawali egzamin ósmoklasisty; posiadania wymaganych kwalifikacji (do prowadzenia przydzielonych im zajęć) przez pedagogów, psychologów, nauczycieli przedmiotów egzaminacyjnych i wychowawców oddziałów (klas VIII), których uczniowie w 2022 r. i 2023 r. zdawali egzamin ósmoklasisty.

³² Uchwałami nr 1/21/22 z 30 sierpnia 2022 r. oraz 1/22/23 z 31 sierpnia 2023 r.

poziomach trudności. W kolejnym roku te umiejętności wypadły znacznie lepiej. Wnioski i zalecenia z nadzoru pedagogicznego realizowane były również na zajęciach rewalidacyjnych oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Tworząc programy edukacyjne i terapeutyczne na kolejny rok szkolny, nauczyciele uwzględniali treści, metody, działania, które miały przynieść oczekiwane zmiany.

(akta kontroli str. 312-314, 315-318)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W latach objętych kontrolą Dyrektor sprawowała nadzór pedagogiczny zgodnie z założeniami planów nadzoru i sporządzała sprawozdania z jego prowadzenia. W Szkole podejmowano działania doraźne dotyczące jakości kształcenia i efektów nauczania, w tym osiąganych wyników egzaminów ósmoklasisty. Kontrole (planowe i doraźne) oraz obserwacje realizowane przez Dyrektora (podejmowane w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego) były oparte na kompletnej dokumentacji źródłowej, a działania wspomagające – na uzasadnionych potrzebach Szkoły. Wyniki i wnioski Dyrektora ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego, terminowo przedstawione radzie pedagogicznej, odpowiadały zdiagnozowanym potrzebom Szkoły.

IV. Uwagi i wnioski

Wniosek

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia wniosek o uwzględnianie w planie nadzoru pedagogicznego zmian podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa wprowadzonych w ciągu roku szkolnego.

Uwagi

NIK nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, listopada 2023 r.

Kontroler
Robert Lewandowski
Główny specjalista kontroli
państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

.....
podpis